

Гомельскі Універсітэцкі Газета

№ 5 (906)

Серада, 27 сакавіка 1996г.

Газета заснавана
ў верасні 1969 годаВыходзіць два разы
ў месяц

Цена дагаворная

СЕННЯ У НУМАРЫ:

- ◆ 1. Клопат прафсаюза. Навіны універсітэцкага жыцця.
- ◆ 2. "Містэр універсітэт-96".
- ◆ 3. Аб юбілейных мерапрыемствах, прысвеченых стагоддзю з дня нараджэння класіка беларускай літаратуры К.Крапівы.
- ◆ 4. Што такое метралогія? Інтэр'ю з нядаўна выбраным членам-карэспандэнтам Акадэміі метралогіі "Белая Русь" дацэнтам М.І.Аляшкевічам.
- ◆ 5. Весткі з філалагічнага факультэта.
- ◆ 6-7. Правілы прыему студэнтаў на завочны факультэт ГДУ. Каму прафком выдзяляў пущёўкі?
- ◆ 8. Пажарная служба папярэджвае. Культурная і спартыўная хроніка.

СУМЕСНА ВЫРАШАЮЦЬ НАВУКОВЫЯ ПРАБЛЕМЫ

Польскае акустычнае таварыства і Інстытут фізікі тэхнічнага універсітэта Сілезіі сталі ініцыятарамі правядзення зімовых школ па малекуллярнай і квантавай акустыцы. Сёлета яна была юбілейной — 25-й па ліку і праходзіла на горным курорце г. Устронь. Разам з польскімі спецыялістамі ў яе работе ўдзельнічалі вучоныя Германіі, Расіі, Ізраіля і іншых краін. Беларусь тут у другі раз запар прадстаўлялі праектар па навуковай работе нашага універсітэта прафесар А.М. Сердзюкоў і вядучы навуковы спецыяліст кандыдат фізіка-матэматычных навук Г.С.Міцюрыч.

Вучоныя ГДУ прадставілі на зімовой школе, у рамках якой працаваў і першы ў Польшчы семінар па фотаакустыцы і фотатэрміцы, два даклады. А сааўтарамі іх трэцяга даклада стаў прафесар Ежы

Ранахоўскі з Інстытута фундаментальных праблем тэхнікі Польскай Акадэміі навук. З гэтай навуковай установай нашы фізікі супрацоўнічаюць ужо на працягу пяці гадоў і дасягнулі значных вынікаў. Да іх адносяцца і нядаўна выдадзеныя два сумесныя прэпринты і апублікаваны ў польскім керамічным часопісе артыкул.

Пад час заходжання А.М.Сердзюкова і Г.С.Міцюрыча ў суседній дзяржаве яны абмеркавалі са сваімі калегамі з Інстытута фундаментальных праблем тэхнікі ПАН рабочую праграму даследавання на 1996 г., план публікацыі сумесных навуковых прац, прыйшлі да дамоўленасці аб правядзенні чарговых тэматычных канферэнцый, якія павінны адбыцца ў маі і верасні бягучага года ў гарадах Бялая Вежа і Устронь.

Б.ВАЛОДЗІН.

ВЯСЕННІ ПАДАРУНАК

Пад такой назвай кафедра беларускай культуры правяла напярэдадні свята 8 Сакавіка выстаўку твораў прыкладнога мастацтва студэнтаў-трэцякурснікаў, якія праходзяць спецыялізацыю "Арганізацыя і методыка пазакласнай і пазашкольнай работы". Будучыя педагогі -- філолагі, матэматыкі, біёлагі, гісторыкі, географы прадставілі на яе самыя разнастайныя экспанаты, зробленыя сваімі рукамі. Багатая фантазія, майстэрства, выдатны густ былі ўласцівы кожнаму вырабу, які займаў сваё пачэснае месца на выстаўцы.

Як асабліва арыгінальныя адзначаны работы: камплект скуры, выкананы А.Юрасавай з геолага-геаграфічнага факультэта; вырабы з саломкі А.Папова (біяфак); макрамэ В.Сідарэнка (геолага-геаграфічны факультэт). Прафкомам студэнтаў названыя аўтары заахвочаны прэміямі па 80 тыс. руб. Атрымалі грашовыя ўзнагароды па 50 тыс. руб. Я.Крычаўцова з матфака, В.Савенка (філфак), Н.Шаламава, А.Немчанка, В.Бухалка (усе з гр. Н-34 філалагічнага факультэта).

ЗАЦВЕРДЖАНЫ ПРАФСАЮЗНЫ БЮДЖЭТ

На мінулым тыдні ў аўторак адбылося чарговое пасяджэнне прафсаюзнага камітэта універсітэта. Яго старшыня Г.І.Варатніцкі падзяліўся сваімі ўражаннямі ад сустрэч з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкам, які ў сакавіку на працягу двух дзён находзіўся ў Гомелі, гаварыў аб маштабнасці і важнасціх проблем, якія аўтакройваліся ў ходзе візіту

кіраўніка нашай дзяржавы ў найбольш пасцярпейшую ад чарнобыльскай трагедіі вобласць.

На пасяджэнні прафкома разгледжаны вынікі выканання каштарысу прафсаюзнага бюджету за 1995 год і зацверджана яго расходная частка на 1996 год. Па гэтым пытанню выступіла бухгалтар прафкома Т.А. Валчкова.

ДЛЯ ЎЗМАЦНЕННЯ КАНТРОЛЮ І АДКАЗНАСЦІ

19 сакавіка адбылося пасяджэнне прэзідіума аўтакома прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі. На ім разгледжана пытанне аб стане вытворчага траўматызму ва установах адукацыі вобласці ў 1995 г. і мерах па ўзмацненню грамадскага контролю за захаваннем правілаў па ахове працы і тэхнікі бяспекі.

Сярод выступіўшых са спрэваздачамі быў і старшыня прафкома нашага універсітэта Г.І. Варатніцкі.

Прэзідіум аўтакома прафсаюза ў прынятай пастанове адзначыў, што органамі адукацыі і камітэтамі прафсаюза вобласці накоплены некаторы вопыт работы па захаванню правілаў аховы працы ў новых умовах. Адначасова ўказана на істотныя недахопы і ўпушчэнні. Выяўлена недастатковая работа па папярэджанню вытворчага траўматызму ва установах адукацыі шасці раёнаў і чатырох гарадоў вобласці, у тым ліку і нашага універсітэта, дзе летасць адбыўся няшчасны выпадак са смяротным выходам.

ВІЖИЧУЕМ!

На здымку: у час знаёмства з экспанатамі выстаўкі.

Фота У.Чысціка.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты матэматычнага факультэта горача віншуюць прафесара кафедры алгебры і геаметрыі КАМОРНІКАВА Сяргея Фёдаравіча з прысуджэннем яму Прэзідыму аўтакома БелВАКА вучонай ступені доктара фізіка-матэматычных навук; асістэнтаў названай кафедры АНІСЬКОВА Валерыя Валер'евіча і НОВІКАВА Сяргея Пятровіча з зацверджэннем іх БелВАКам у вучонай ступені кандыдата фізіка-матэматычных навук.

"МІСТЭР УНІВЕРСІТЭТ-96"

Прайшоў яшчэ адзін конкурс "Містэр універсітэт" -- шосты па ліку. І як прыемна было бачыць у зале "містэраў" мінульх гадоў: А.Аўсеенку, І.Прысяжнага, А.Сыцько, а Лёліка Каструлькіна яшчэ і на сцене ў перапынках паміж конкурсамі, якіх было тра- дыцыйна пяць: літаратурны, дзе ўдзельнікам прапанавалася за 5-7 хвілін напісаць свае тлумачэнне прызначэння 29 лютага; гаспадарчы, у гэтым годзе ён быў выязнім (удзельнікам пропанавалася набыць у магазіне на эн-ную суму грошай набор прадуктаў да вячэрняга стала па пэўнаму поваду і растлумачыць свой выбар; конкурс, прысвечаны дню 8 Сакавіка, дзе ўдзельнікі павінны былі, прадставішы сябе нейкім дамашнім жывёлінамі (а выбар ва ўдзельнікаў, скажу я вам, быў ад слана і жырафа да сусліка і папугая), павіншаваць сваю гаспадыню са святам; тэатральны. У конкурсе -- дамашніе заданне ўдзельнікі павінны былі прадстаць перад гледачамі ў образе графа Каліостра і паспрабаваць упэўнена даказаць ім, што граф быў менавіта такім...; музичны (у гэтым годзе, як і ў мінульым, ён быў песенным, алезусім іншага плана). На гэты раз удзельнікам давялося нават саліраваць у імправізаваных хорах.

За тытул містэра змагаліся 6 студэнтаў нашай ВНУ, 6 прадстаўнікоў з розных факуль-

тэтаў: Г.Станкевіч -- матфак, С.Юдзіцкі -- філфак, В.Сокал -- геолага-геаграфічны факультэт, В.Собчанка -- біофак, А.Аўсеенка -- эканомфак, А.Гарбачоў -- гісторыка-юрыдычны факультэт,

На здымку: Сяргей Юдзіцкі -- "Містэр універсітэт-96"

Фота У.Чысціка.

Я.Скібуноў -- фізфак. І "Містэрам-96", на мой погляд, стаў дастойнейшы -- Сяргей Юдзіцкі з філалагічнага факультета. Крыху ад яго адсталаў Андрэй Гарбачоў, які атрымаў тытул віцэ-містэра.

Пасля конкурсу я задала ім некалькі пытанняў, на якія яны ў пасляканцэртнай гарачы пацараліся адказаць:

-- Сяргей, ці не адчуваў ты няёмкасці з-за таго, што на сцене было быццам бы 2 прадстаўнікі гісторыка-юрыдычнага факультэта? Таму што многія цябе ведаюць як Яга з версіі гістфака аб

венецыянскім Маўры?

-- Няёмкасці не было, так як я ўжо калі года вучуся на філфаку, а наогул я праста не задумваўся аб гэтым. Была мэта -- выйграць, а з Андрэем у мяне былі і застаўца добрая адносіны. А яшчэ мне хацелася б падзякаўцаць рабят, якія мне дапамагалі рыхтавацца да конкурсу. Гэта -- А.Якушэнка і Д.Хоміч.

-- А ці быў ты ўпэўнены ў перамозе?

-- Не, але мне было б крыўдна, калі бы я стаў віцэ-містэрам.

-- Ну, а што думае аб гэтым віцэ-містэр. Андрэй, ці марыў ты аб перамозе ці хаця б аб тытуле віцэ-містэра?

-- Надзея памірае, як правіла, апошній. Я прадчуваў, што барацьба будзе напружанай і таму галоўнай мэтай для мяне быў удзел, а не перамога.

-- Ты не збіраешся ў наступным годзе зноў прыняць удзел у конкурсе?

-- Бадай, не. Я лічу, што аднаго раза дастаткова. Спадзяюся, маю кропку гледжання падзяляюць і астатнія ўдзельнікі. Другасны ўдзел страчвае сваю навізну і прыцягальнасць для ўдзельніка і для гледачоў.

Вось якія яны розныя новыя пераможцы агульнауніверсітэцкага конкурсу "Містэр універсітэт".

А.КАДОЛ,
студэнтка 3 курса гісторыка-юрыдычнага факультэта.

ПА ПРАБЛЕМАХ САЦЫЯЛЬНАЙ АБАРОНЫ СТУДЭНТАЎ

На базе Брэсцкага політэхнічнага інстытута пра- ведзены рэспубліканскі семінар-нарада старшынъ праф- комаў студэнтаў вышэйших навучальных установ Беларусі. Прадстаўнікі восьмі ВНУ рэспублікі амбяркоўвалі праблемы сацыяльна-эканамічнай абароны студэнцкай моладзі.

Паміж ўдзельнікамі семінара адбыўся зацікаўлены дзелавы абмен думкамі, вопытам работы ў час пасяджэння "круглага стала", заслушаны даклады кіраўнікоў студэнцкіх прафсаюзаў ВНУ па ўдасканаленню работ прафкомаў студэнтаў у плане абароны законных правоў і інтарэсаў навучэнскай моладзі; аб формах

і метадах іх дзейнасці па стварэнню неабходных умоў для вучобы і быту студэнцтва; аб праблемах арганізацыі яго летняга адпачынку і інш. На семінары падкрэслівалася думка, што гарантый абароны сацыяльна-эканамічных правоў моладзі павінна з'яўляцца заключэнне пагаднення паміж прафкомам студэнтаў і адміністрацыяй ВНУ.

З дакладам "Аказанне дапамогі прафсаюзным арганізацыям і курсаў работе па павышэнню паспяхо- васці і дысцыпліны студэнтаў" на семінары выступіла старшыня прафкома студэнтаў ГДУ Н.І.Колтышава.

ЯГО ІМЯ ў СЭРЦАХ НАШЫХ

У гісторыі беларускай нацыянальнай літаратуры адно з самых пачэсных месц займае народны пісьменнік, выдатны байкапісец і драматург Кандрат Крапіва. Яго разнастайнай творчай спадчыне можна толькі пазайздросціць. Гэта неаднаразова гучала ў прайшоўшыя сакавіцкія дні, калі шырокая адзначалася 100-годдзе з дня нараджэння славутага майстра слова.

Кандрат Кандратавіч Крапіва быў акадэмікам, пісцем-прэзідэнтам Акадэміі навук Беларусі, ён -- заслужаны дзеяч навук БССР, за сваю нястомнную плённую працу ўдостоены звання Героя Сацыялістычнай

ферэнцыя. Сярод іншых на ёй былі прадстаўлены даклады прафэктара нашага універсітэта дацэнта М.М.Войнава "К.Крапіва -- перакладчык" і дацэнта кафедры беларускай літаратуры В.І.Ящухны "К.Крапіва -- тэарэтык літаратуры".

На дому па праспекце Ф.Скарыны, дзе доўті час жыў К.Крапіва, ва ўрачыстай абстаноўцы прыматаўана мемарыяльная дошка.

Вялікая колькасць быльых сяброў, вучняў Кандрата Кандратавіча і прыхільнікаў яго творчасці наведала магілу пісьменніка і да помніка на ёй ўсклада кветкі.

Юбілейнай даце з дня

нараджэння К.Крапівы была прысвечана канцэртная вечарына, якая стала адметнай падзеяй для кожнага, хто на ёй прысутнічаў.

3

Адным з тых, хто быў у вельмі блізкіх адносінах з Кандратам Кандратавічам Крапівой, з'яўляецца заслужаны дзеяч навукі Беларусі прафесар кафедры беларускай мовы ГДУ У.В.Анічэнка. Ён сустэрўся са студэнтамі філалагічнага факультэта і падзяліўся ўспамінамі, якія засталіся ў яго ад шматлікіх сустэрэв са слынным сынам беларускага народа.

Б.ВАЛОДЗІН.

СТАРЭЙШЫНЕ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Літаратурныя дні, прысвечаныя 100-годдзю з дня нараджэння Кандрата Крапівы, прайшлі на філалагічным факультэце. Праграма дзён прадугледжвала правядзенне разнастайных мерапрыемстваў. На выставе кніг можна было пазнаёміцца з цікавымі творамі, манаграфіямі аб творчасці славутага

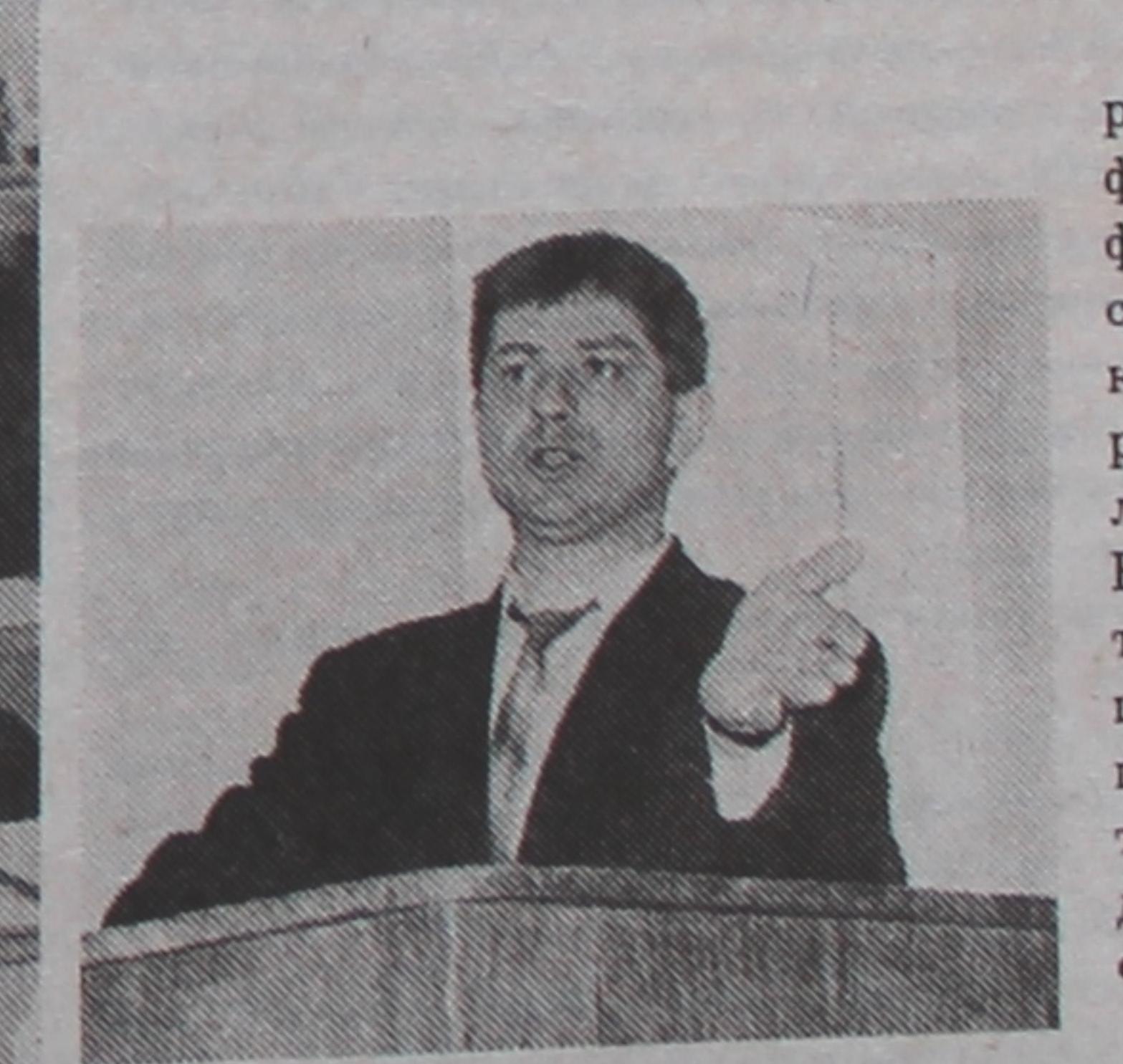
байкапісца і драматурга. У групах філалагічнага факультэта адбыліся сустэрэчы з выкладчыкамі, якія працавалі, сустракаліся з К.Крапівам. Доктар філалагічных наукаў прафесар У.В.Анічэнка расказаў пра працу К.Крапівы як мовазнаўцы. Сваім ўражаннямі аб сустэрэчах з народным пісьменнікам падзяліўся кан-

дацэнт філалагічных наукаў В.І.Ящухна. Першакурснікі факультэта прынялі ўдзел у конкурсе чытальнікай. На кафедрах беларускай мовы і літаратуры падрыхтаваны юбілейны бюлетэні.

Л.КУЗЬМИЧ,

намеснік дэкана філалагічнага факультэта па выхаваўчай работе.

На здымку: пе- рад студэнтамі філалагічнага факультэта вы- ступае дацэнт кафедры бела- рускай літаратуры В.І.Ящухна, тэма дысертациі якога была прысвечана творчасці Кандрата Крапівы. Фота У.Чысціка.

ВАЖНЫЯ ЗАДАЧЫ

Загадык кафедры фізічнай метралогіі нашага універсітэта дацэнт М.І.Аляшкевіч нядайна выбраны членам-карэспандэнтам Акадэміі метралогіі "Белая Русь". З ім -- наша размова.

-- Мікалай Іванавіч, што Вы можаце сказаць аб названай акаадэміі і яе задачах?

-- Яна была зарэгістравана Міністрам Рэспублікі Беларусь 7 верасня 1994 года. На пачатку налічвалася пяць акаадэмікі і 9 член-карэспандэнтў. Сёлета ў студзені была зацверджана структура гэтай акаадэміі, вызначаны яе рэгіянальныя аддзяленні.

Аддзяленне па Гомельскай вобласці прадугледжана стварыць

МАЛАДОЙ АКАДЕМІІ

на базе кафедры фізічнай метралогіі нашага універсітэта.

Галоўная мэта новай акаадэміі -- гэта кафедры, арганізацыі і правядзенне фундаментальных і прыкладных даследаванняў, накіраваных на ўдасканаленне метралагічнага забеспечэння ў вытворчасці, навуковых даследаванняў, аховы здароўя і акаляючага асяроддзя, іншых сфер дзейнасці, а таксама на ўмацаванне нацыянальнай школы спецыялістў-метралагаў. З гэтай мэтай вызначаныя наукаў-тэхнічныя саветы па разнастайных відах вымярэнняў, стандартызацыі і сертыфікацыі прадукцыі, падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы

(Заканчэнне на 4 стар.)

Фота У.Чысціка.

Інфармую служба 01**ПРАВІЛЬНА ЭКСПЛУАТАЙЦЕ ТЭЛЕВІЗАР**

Сёння не толькі ў горадзе, але і ў самай аддаленай вёсцы цяжка знайсці дом без телевізара. Многія жыхары рэспублікі глядзяць тэлеперадачы ў каляровым адлюстраванні.

Аднак далёка не ўсе ведаюць, што тэлевізар можа загарэцца. У апошнія гады пачасціліся выпадкі ўзгарання тэлевізараў, якія нярэдка прыводзілі да пажараў у кватэрех і нават смерці людзей. Чаму гэта адбываецца? У сучасным тэлепрыёмніку да 40% дэталяў зроблены з лёгкайзгараючыхся хімічных і іншых матэрыялаў. Да таго ж тэлевізар ужывае ток высокага напружання. Адбываецца гэта па дзвюх прычынах: з-за мікай якасці камплектуючых дэталяў і парушэння правілаў эксплуатацыі тэлевізара.

Часцей за ўсё загараюцца прыёмнікі каляровага адлюстравання мінульых пакаленняў (лямпавыя). Пры гарэнні тэлевізара ў замкнутым пакой плошчай да 20 кв. м небяспечная для жыцця канцэнтрацыя тэксічных прадуктаў гарэння можа стварыцца праз 10-12 мінут з пачатку пажару. Знаходжанне ў атручанай атмасферы за гэтых лічаных мінуты можа прывесці да смерці чалавека.

Нельга пакідаць без нагляду працу ючы тэлевізар. Ад перагрэзу ён таксама можа загарэцца. Так, пасля "вясёлай" сустрэчы Новага 1996 года, сям'я Каплан (маці і сын) утульна размясціліся перад уключаным тэлевізарам і заснулі. Ад доўгай работы тэлеапарата і няправільнай эксплуатацыі здарыўся пажар. Жыцце людзей закончылася трагічна: задыхнуліся прадуктамі згарання.

Для папярэджання пажараў ад перагрэзу тэлевізара пасля 3-4 гадзін бесперапыннай ра-

боты апарата рэкамендуецца выключыць яго з сеткі і даць магчымасць ахаладзіцца. Нельга ўстанаўліваць тэлевізар каля прыбораў аczyлення, на паліцы мэблевай сценкі -- там ён дрэнна вентыліруецца.

Некаторыя гаспадары маюць звычку ставіць на тэлевізар вазы з кветкамі. Гэта таксама небяспечна. У вільготным асяроддзі некаторыя дэталі прыёмніка самазапальваюцца пад напружаннем. Менавіта па гэтай жа прычыне тэлевізар, унесены ў цёплае памяшканне з вуліцы, нельга адразу ўключыць у сетку, лепш за ўсё гэта зрабіць на наступны дзень.

Нельга даручаць рамонт прыбора выпадковым людзям, а таксама прымяняць засцерагальнікі з напружаннем вышэй патрабуемага разліковага і намінальнага току.

Што рабіць, калі ў кватэры загарэўся тэлевізар?

Перш за ўсё трэба выключыць яго з электрычнай сеткі. Калі ў тэлевізары з'явілася полымя, трэба накінуць на яго коўдру або любую шчыльную тканіну, вынесці ў бяспечнае месца і паведаміць аб здарэнні ў пажарную ахову. Трэба хутка вывесці дзяцей і самому выйсці ў іншае памяшканне або на вуліцу.

І галоўнае, што павінен ведаць кожны ўладальнік блакітнага экрана: пры карыстанні тэлевізарам, як і любым іншым электрычным прыборам, неабходна строга захоўваць правілы пажарнай бяспекі.

**Л.НОВАК,
Інспектар ВПЧ-1 г.Гомеля.**

На здымку:
загадчык кафедры аздараўленчай і лячэбнай фізічнай культуры кандыдат педагогічных наўук Г.І.Нарскін і студэнт факультэта фізічнай культуры майстар спорту па лёгкай атлетыцы Анатоль Будкоўскі, якія прызнаны лепшым трэнерам і лепшым спартсменам універсітэта 1995 года.

"ХАРОШКІ" НА УНІВЕРСІТЭЦКАЙ СЦЭНЕ

Гэты вядомы не толькі ў Беларусі дзяржаўны харэаграфічны ансамбль днімі быў госцем нашага універсітэта. Аматары танцевальнага мастацтва прыйшлі ў актавую залу на канцэрт "Харашак". Іх зачаравала выдатнае выкананіе майстэрства ўдзельнікаў ансамбля, і ўзнагародай артыстам былі гарачыя аплодысменты гледачоў.

ТЭАТРАЛЬНАЯ ПРЭМ'ЕРА

Сёння, у Міжнародны дзень тэатра, на сцэне актавай залы ГДУ сваю прэм'еру -- спектакль Ф.Аляхновіча "Чорт і баба" паказвае студэнцкі тэатр-студыя "Если бы ..."

Пачатак у 19.00.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАУНЫ УНІВЕРСІТЭТ імя Ф.СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасад па кафедрах:

- нямецкай мовы -- выкладчыка;
- фізычавання -- ст. выкладчыка;
- лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту -- заг. кафедры.

Тэрмін падачы заяў -- не пазней 1 месяца з дня апублікацыі паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрес: 246699 г.Гомель, вул.Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, савет ветэранаў вайны і працы, выкладчыкі і супрацоўнікі гісторыка-архівічнага факультэта смуткуюць з выпадку смерці былой выкладчыцы кафедры гісторыі СССР і БССР ГУСЕВАЙ Маргарыты Васільеўны і выказываюць сваё спачуванне яе родным і блізкім.

**Рэдактар
Ул.П. БАЛОГА**

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.500 экз.
Заказ 176.

Падпісаны да друку 22.03.96.

ЗАСНАВАЛЬNIK -- Гомельскі дзяржавны універсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрес: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21. Рэгістрацыйны № 221

Спонсар газеты -- прафком студэнтаў.

Газета набрана і звёрстана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на фабрыцы "Палесдрuck", г.Гомель, вул. Савецкая, 1.